

Wsparcie dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu (IOB)

Zwiększone finansowanie inwestycji drogowych

30 października br. rząd przyjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą Rządowy Program Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. (z perspektywą do 2033 r.) wraz z uchwałą zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą Program budowy 100 obwodnic na lata 2020–2030. Zwiększono limity finansowe obu ww. programów. Na realizację inwestycji związanych z budową dróg krajowych przeznaczono dodatkowo 2,6 mld zł, natomiast budżet Programu budowy 100 obwodnic podwyższono o 100 mln zł.

Źródło: gov.pl, 30.10.2023

Przewodnik po procedurach udzielania zamówień publicznych w Ukrainie

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej opublikowało „Zamówienia publiczne w Ukrainie. Praktyczny przewodnik” ([do pobrania na gov.pl](http://gov.pl)) – obszerny poradnik dla przedsiębiorców chcących wziąć udział w odbudowie Ukrainy. Polska jest pierwszym w Europie i drugim po Chinach partnerem gospodarczym Ukrainy.

Źródło: gov.pl, pap.pl, gov.pl/uzp, pap.pl, 30.10.2023

Regulacje

Konkurencja podatkowa między krajami dużym wyzwaniem dla funkcjonowania jednolitego rynku UE

Choć od 1999 r. średnia stawka CIT w Unii spadła z 35 do 21,4%, to wciąż poszczególne państwa tracą wpływy z powodu przenoszenia zysków przez korporacje międzynarodowe. W 2019 r. straty Niemiec z tego tytułu wyniosły 23 mld dol., a Wielkiej Brytanii – 21 mld dol. Jednocześnie ponad połowa przychodów CIT Luksemburga i Irlandii pochodziła właśnie z przenoszenia zysków przez firmy. Chcąc przeciwdziałać temu procederowi, KE zaproponowała dyrektywę Business in Europe: Framework for Income Taxation (BEFIT). Polski Instytut Ekonomiczny analizuje jej zapisy w najnowszym raporcie Czy nowe zasady opodatkowania firm w UE zmniejszą skalę nieuczciwej konkurencji podatkowej?. Polska należy do grupy krajów, które w umiarkowanym stopniu tracą na występowaniu zjawiska nieuczciwej konkurencji podatkowej (straty z tego tytułu wynosiły w ostatnich latach ok. 7-8% całkowitych przychodów z CIT), a dzięki zmianom mogłyby całkowicie zniwelować ten problem. Zdaniem autorów analizy, w przypadku obowiązywania w UE systemu z efektywną minimalną stawką CIT na poziomie 15%, Polska może zyskać dodatkowo nawet 13-14 mld zł rocznie.

Źródło: PIE, 31.10.2023

Najnowsze informacje z GUS

- Ceny towarów i usług konsumpcyjnych według szybkiego szacunku w październiku br. wzrosły o 6,5% r/r i o 0,2% m/m. Więcej informacji w raporcie Szybki szacunek wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2023 roku.
- W latach 2020–2022 aktywność innowacyjną wykazało 36,1% firm przemysłowych oraz 34,2% firm usługowych. Nakłady na działalność innowacyjną poniesione w ub. r. w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniosły 26.011,7 mln zł, a w usługowych – 29.689,1 mln zł. W 2022 r. udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2020–2022, w przychodach ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych wyniósł 6,9%, a w usługowych – 2,7%. Więcej w raporcie Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce w latach 2020-2022.
- W roku 2022 w Polsce działało 2.349,8 tys. przedsiębiorstw niefinansowych, w tym 2.283,4 tys. mikroprzedsiębiorstw. Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, najliczniejszą grupę w całej populacji podmiotów niefinansowych stanowiły firmy handlowe (20,0%), a ze względu na lokalizację siedziby – podmioty z województwa mazowieckiego (17,7%). Więcej informacji w opracowaniu Przedsiębiorstwa niefinansowe według rodzajów i miejsc prowadzenia działalności w 2022 roku.
- Ukazały się m.in. opracowania: Rynek wewnętrzny w 2022 roku, Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego 2023 oraz Praca nierejestrowana w 2022.

Źródło: stat.gov.pl, 27.10-3.11.2023

Wycieczki: tak dobrze jeszcze nie było

Po raz pierwszy w historii liczba obsługiwanych klientów na kierunkach czarterowych przekroczyła 3 mln. Wysokie ceny nie stanowiły bariery. Średnia cena imprezy w tym roku wyniosła 3.291 zł, o 370 zł więcej niż w ub. r. i o 779 zł więcej niż w 2021 r. W lipcu i sierpniu br. na wakacje samolotem wybrało się z biurem ponad 938,5 tys. osób. To nie tylko o 37% więcej r/r, lecz także o niemal 29% więcej niż w 2019 r. – wynika z danych przygotowanych dla Gazety Prawnej przez Turystyczny Fundusz Gwarancyjny. Biura podróży zwracają uwagę na wzrost udziału klientów wybierających wyjazdy samolotem. To segment, na którym firmom najbardziej zależy. Dziś jego udział sięga 55% wobec 40% w latach poprzednich. Branża początkowo liczyła bardziej na wzrost liczby klientów niż obrotów i zysków. Teraz firmy sygnalizują też dobre wyniki finansowe.

Źródło: DGP, 31.10.2023

Regiony przesadziły z powierzchnią biurową

Od stycznia do końca września deweloperzy dostarczyli w miastach regionalnych prawie 236 tys. m² w 16 budynkach. Do końca roku planują oddać do użytku jeszcze blisko 150 tys. m². Najemcy mają do dyspozycji łącznie ponad 1,1 mln m² wolnej powierzchni biurowej. Współczynnik pustostanów w regionach przekroczył 17,3% i dalej rośnie. Według ekspertów pustostany nie zostaną wchłonięte przez najbliższe dwa-trzy lata. W stolicy wskaźnik pustostanów wynosi 10,6% i maleje.

Źródło: pb.pl, 29.10.2023

Boom w polskiej motoryzacji

W I półroczu br. produkcja sprzedana samochodów, przyczep i naczep (w firmach zatrudniających więcej niż dziewięć osób) po raz pierwszy przekroczyła 100 mld zł. I to znacznie, bo sięgnęła 121,4 mld zł, o 21,4% więcej niż rok wcześniej. W grupie firm średnich i dużych (powyżej 49 zatrudnionych) produkcja sprzedana w analizowanym okresie wzrosła do 116,2 mld zł wobec 90,2 mld zł rok wcześniej (+21,9%). Za ponad połowę odpowiadają producenci części i akcesoriów. Nowy rekord padł w eksporcie. W pierwszym półroczu na zagraniczne rynki trafił towar o wartości 26,1 mld euro – to o ponad 46% więcej niż rok wcześniej i więcej niż kiedykolwiek w analogicznym okresie – z czego na rynki krajów UE trafiło blisko 83% (+49% r/r). Jednak w obliczu spowolnienia na rynku niemieckim, który jest najważniejszym odbiorcą dla polskiego przemysłu motoryzacyjnego, można spodziewać się spadku liczby zamówień. W 2024 r. na kolejne rekordy raczej nie mamy szansy.

Źródło: pb.pl, 30.10.2023; automotivesuppliers.pl, money.pl, 31.10.2023

Biznes testuje na klientach, co są w stanie kupić w ramach abonamentu

XaaS (Anything as a Service), czyli oferowanie produktów i usług w formie abonamentu, staje się coraz popularniejsze. Analizy EY wskazują, że aż 90% firm z badanych branż rozważa albo już wprowadziło model subskrypcyjny. Blisko co piąte przedsiębiorstwo z tej drugiej grupy czerpie z tej formuły sprzedaży nawet 80% przychodów. O dynamice tego rynku świadczą też dane Statista, z których wynika, że w br. jego globalna wartość przekroczy 222 mld dol. (wzrost o ponad 16% r/r), a w ciągu najbliższych siedmiu lat – 1 bln dol. Według analityków McKinsey, już w 2022 r. 60% konsumentów na całym świecie korzystało z co najmniej jednej usługi subskrypcyjnej. 17% Polaków wydaje miesięcznie na subskrypcje do 39 zł, 21% – od 40-84 zł, a 21% – od 85-219 zł. 30% Polaków posiada subskrypcje poza internetem (opieka medyczna, kluby fitness itp.).

Źródło: rp.pl, 2.11.2023

Polska jest największym unijnym eksporterem świec

W 2022 r. Polska wyeksportowała świece o wartości 922 mln euro (38% całkowitego eksportu świec pod względem wartości), wyprzedzając Holandię (246 mln euro, 10%) i Niemcy (205 mln euro, 8%) – wynika z danych Eurostatu. W tym czasie wartość eksportu państw członkowskich UE wyniosła 2.457 mln euro. Zdecydowana większość wyeksportowanych świec trafiła do pozostałych krajów UE (79%, czyli 1936 mln euro). Największymi odbiorcami spoza UE są: Wielka Brytania (159 mln euro, czyli 30%).

Źródło: forsal.pl, 1.11.2023

Zasoby ludzkie i kompetencje przedsiębiorstw

Eurostat podał najnowsze dane o bezrobociu

Stopa bezrobocia, po dostosowaniu sezonowym, według metodologii Eurostatu, wyniosła we wrześniu br. 6% w państwach UE-27 (bz. m/m), 6,5% w strefie euro (wzrost o 0,1 p.p. m/m) i 2,8% w Polsce (bz. m/m).

Źródło: ec.europa.eu, pulshr.pl, 3.11.2023

Aby zmotywować ludzi do pracy potrzebne są nie tylko pieniądze

Pieniądze i karty podarunkowe zwiększają u ludzi zapał do pracy, ale warto znać i inne metody motywowania pracownika, których skuteczność potwierdzają badania. Pięć najważniejszych to: 1) praca musi mieć sens – obarczanie zadaniami bez znaczenia lub poniżej kwalifikacji sprawia, że ludzie przestają wkładać w swoją pracę serce; 2) inwestycje w ludzi – pokazanie, że pracodawcy zależy na pomyślności pracowników zarówno dzisiaj, jak i jutro, gdy prawdopodobnie będą pracować w innej firmie; 3) docenianie – wyrażone w różnej formie, najprostszą z nich jest ustna pochwała; 4) reguła postępu – największy wpływ na zaangażowanie, kreatywność i radość z pracy mają postępy. Dają one ludziom poczucie osiągania celów – nawet małych, ale regularnie, a w rezultacie mobilizują do jeszcze większego wysiłku przy wykonywaniu ważnego zadania; 5) przyjaźń w pracy – ci, którzy spotkali w pracy bratnią duszę, są siedem razy bardziej zaangażowani w to co robią niż ich koledzy bez przyjaciół – podaje Vishen Lakhiani w książce „Budda i twardziel. Sekret duchowej sztuki sukcesu”. Mądry lider integruje zespół oraz zapobiega niezdrowej rywalizacji i wzajemnym animozjom. Źródło: pb.pl, 29.10.2023

Wytyczne w zakresie stosowania mikropoświadczeń w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki

Ministerstwo Edukacji i Nauki opublikowało Ogólne wytyczne w zakresie stosowania mikropoświadczeń w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce ([do pobrania na gov.pl](https://gov.pl)). Wytyczne mają na celu wypracowywanie standardów dla mikropoświadczeń, ułatwienie ich wykorzystywania w celu prowadzenia kształcenia, wspierania samodzielnego uczenia się i potwierdzania efektów uczenia się. Źródło: gov.pl, 31.10.2023

Inwestycje

Bydgoska Pesa wygrała gigantyczny przetarg

Pesa wygrała przetarg na dostawę 62 elektrycznych zespołów trakcyjnych dla Kolei Rumuńskich za ok. 3 mld zł. We wrześniu PESA wygrała inny przetarg o wartości 1 mld zł. To pomoże spółce w odbiciu się od finansowego dołka. Źródło: [businessinsider](https://businessinsider.pl), kolejowyportal.pl, wnp.pl, interia.pl, 30.10.2023

Innowacyjność

Cztery satelity dla Polski od ESA

MRiT poinformowało, że weszła w życie umowa, na mocy której Polska zyska własne satelity obserwacyjne. Systemy rozpoczną działanie w 2027 r. Koszt ich budowy to 85 mln euro. W ramach umowy mają powstać minimum 4 satelity (3 optoelektroniczne i 1 radarowy). Zyska nie tylko branża kosmiczna, ale cała gospodarka. Dane satelitarne są obecnie wykorzystywane m.in. w gospodarce przestrzennej, rolnictwie, zarządzaniu kryzysowym (np. do oceny zagrożenia powodziowego) czy ochronie środowiska. Źródło: gov.pl, pap.pl, forsal.pl, 30.10.2023

Sztuczna inteligencja pod nadzorem. Pierwsza taka deklaracja

28 krajów, w tym USA, Wielka Brytania i Chiny, zgodziło się współpracować w celu zapewnienia, że sztuczna inteligencja będzie wykorzystywana w sposób "skoncentrowany na człowieku, godny zaufania i odpowiedzialny". To pierwsze globalne zobowiązanie tego rodzaju w zakresie rozwoju nowej technologii. Dokument nazwany Deklaracją z Bletchley ([The Bletchley Declaration](#)) ogłoszono podczas inauguracyjnego Szczytu Bezpieczeństwa AI, zorganizowanego przez rząd Wielkiej Brytanii.

Źródło: [businessinsider](#), 31.10; [gov.uk](#), [unite.ai](#), [businessinsider](#), [forsal.pl](#), 1.11.2023

PKO Bank Polski z nagrodą za budowanie obecności marki w Metaverse

PKO Bank Polski zwyciężył w międzynarodowym konkursie Global Retail Banking Innovation Awards 2023 organizowanym przez magazyn The Digital Banker. Jury konkursu przyznało bankowi pierwsze miejsce w kategorii "Outstanding Customer Relations & Brand Engagement Initiative", za działania związane z budowaniem jego obecności w Metaverse. PKO Bank Polski od 2022 r. jest obecny na platformie Decentraland, gdzie jako pierwszy bank w Polsce uruchomił swoją wirtualną placówkę – [cyfrową kopię warszawskiej PKO Rotundy](#).

Źródło: [pko.bp.pl](#); [DGP](#), 31.10.2023

Roboty stworzone z roślin mają zrewolucjonizować medycynę

Zespół naukowców z Uniwersytetu Waterloo stworzył inteligentne, zaawansowane materiały, które staną się podstawą przyszłej generacji miękkich mikrorobotów medycznych. Te małe roboty mogą przeprowadzać procedury medyczne, takie jak biopsja oraz transport komórek i tkanek, w sposób minimalnie inwazyjny. Mogą poruszać się w zamkniętych i wodnych środowiskach, takich jak ludzkie ciało, i dostarczać delikatny i lekki ładunek, taki jak komórki lub tkanki, do miejsca docelowego. Co ważne, mają zdolność samonaprawy. Następnym krokiem w badaniach zespołu jest skalowanie robota do skali submilimetrowej, co według naukowców z Kanady otworzy drzwi do kolejnych zastosowań.

Źródło: [cyfrowa.rp.pl](#), 30.10.2023

Zrównoważony rozwój

Rekomendacje dla unijnego Niebieskiego Ładu

Niebieski Ład ma być wartą ponad 390 mld euro odpowiedzią na kryzys hydrologiczny. Jego przyjęcie będzie oznaczać nowe obowiązki dla firm. Informacje o zużyciu wody w procesie produkcji na etykietach towarów, wprowadzenie zachęt do przejścia na gospodarkę wodną o obiegu zamkniętym, powołanie specjalnego komisarza UE odpowiedzialnego za kwestie wodne – to niektóre z propozycji, które znalazły się w deklaracji ([Declaration for an EU Blue Deal](#)) przyjętej przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (organ doradczy Komisji Europejskiej składający się z ponad 300 członków, w tym 21 z Polski). W przeszłości EKES miał wpływ m.in. na ukształtowanie kompleksowej polityki żywnościowej czy europejskiego Paktu na rzecz Klimatu.

Źródło: [teraz-srodowisko.pl](#), 27.10.2023; [DGP](#), 31.10.2023

World Energy Outlook 2023 z optymistycznym podsumowaniem

Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA) zaprezentowała aktualizację raportu World Energy Outlook 2023. Autorzy opracowania nie przedstawiają jednej wizji przyszłości, ale badają różne scenariusze. Sytuację na rynkach energii oceniono jako niestabilną, ale podsumowanie ustaleń tegorocznej edycji raportu brzmi dość optymistycznie: transformacja w kierunku czystej energii dzieje się na całym świecie i jest nie do zatrzymania. Nie mamy już do czynienia z pytaniem, czy do niej dojdzie, ale jak szybko. Po raz pierwszy IEA oceniła, że nawet w wariantcie zakładającym podtrzymanie obowiązujących polityk, jeszcze w tej dekadzie zapotrzebowanie na wszystkie trzy paliwa kopalne osiągnie swoje maksimum i wejdzie w trend spadkowy. Źródło: teraz-srodowisko.pl, 31.10.2023; [DGP](https://dgp.pl), 2.11.2023

Tempo rozwoju branży recyklingowej jest jednym z najwyższych w produkcji przemysłowej w Polsce

W 2022 r. wartość produkcji sprzedanej tworzyw z recyklingu wyniosła 3,5 mld zł (wzrost o 25% r/r), a wolumen produkcji osiągnął 600 tys. ton tworzyw z odzysku (wzrost o 50% r/r) – podano w raporcie "Rynek recyklingu tworzyw 2023" *Plastics Review*. Średni CAGR (wskaźnik rocznego wzrostu inwestycji) branży recyklingu za lata 2018-2022 wyniósł ponad 20%. Wzrost ten jest skutkiem popularyzacji koncepcji GOZ, ale także efektem niskiej bazy. Jak wynika z raportu, na polskim rynku recyklingu tworzyw funkcjonuje nie więcej niż 200 firm. Tylko pięć z nich osiągnęło w 2022 r. ponad 100 mln zł rocznych przychodów. Przychody tych pięciu firm stanowiły ok. 25% produkcji sprzedanej całej branży, natomiast przychody czołowych 10 firm stanowiły ok. 40% produkcji sprzedanej. Największą barierą rozwoju branży jest nieadekwatny do stopnia rozwoju gospodarki system zbiórki i sortowania odpadów komunalnych, co skutkuje brakiem odpowiedniej ilości wsadu surowcowego dla branży recyklingu i zwiększeniem importu śmieci z tworzyw.

Źródło: pap.pl, forsal.pl, pb.pl, polskieradio.pl, 2.11.2023; bankier.pl, 3.11.2023

Kompendium GOZ w budownictwie

Budownictwo uważa się za najbardziej materiałochłonny sektor gospodarki. W 2019 r. na świecie zużyto ponad 100 mld ton materiałów, z czego niemal 40 mld ton pochłonął sektor mieszkaniowy. W trakcie projektowania i eksploatacji budynku można jednak dokonywać wyborów, które wpłyną na zużycie surowców mineralnych. Zagadnieniom ekobudownictwa poświęcono obszerny raport Kompendium GOZ w budownictwie opracowany w ramach projektu CIRCON.

Źródło: plgbc.org.pl, circon.plgbc.org.pl, 30.10.2023

Tysiące ton odpadów po Dniu Wszystkich Świętych

Na każdy grób odwiedzany z okazji Dnia Wszystkich Świętych przypada 3-9 kg odpadów. W efekcie około 100-120 tys. ton odpadów trafia najczęściej do wspólnego kontenera. Na cmentarzach też obowiązuje segregacja, mniej kupujemy, ponownie wykorzystujemy, dekorujemy groby suszonymi kwiatami, a nie plastikiem – apelują aktywiści i samorządy.

Źródło: umtychy.pl, tvn24.pl, 1.11.2023; teraz-srodowisko.pl, 2.11.2023